

LÄHISUHTEVÄGIVALLA KORRAL ON VÕIMALIK SAADA ABI

Lähisuhtevägivald on vägivalla kasutamine mõne lähedase inimese vastu. See tähendab käitumist või tegevust, mis sunnib teist inimest muutma vastu tahtmist oma tavalist mõtlemisviisi, käitumist või kõnepruuki. Vägivalla väljenduseks võivad olla näiteks ähvardused, sõnad või liigutused ning löömine, kägistamine, tõukamine või takistamine. Vägivald võib olla ka seksuaalne, majanduslik, digitaalne või aumõistetega seotud, see võib tähendada tagakiusamist või ka laste, vanurite ja liikumispuudega inimeste eest hoolitsemise unarusse jätmist või muud halvasti kohtlemist. Üks vägivalla tunnus on hirm teise ees või oma reaktsioonide ees.

Lähisuhtevägivald algab tavaliselt vargsi: alahindamisest, alavääristamisest, äranullimisest ja halvustamisest. Vägivald võib muutuda füüsiliseks ja isegi eluohtlikuks. Vägivalla osapooled võivad hakata pidama olukorda „normaalseks“, kuid vägivald ei ole kunagi normaalne ega seda tohi iialgi mitte mingitel asjaoludel heaks kiita. Vägivald ei ole sama mis tüli, mille käigus osapooled võivad väljendada turvaliselt oma lahkavamusi. Vägivalla eest vastutab ainuüksi selle toimepanija.

Lähisuhtevägivald kahjustab selle osalisi mitmel viisil. Ka lapsed näevad, kuulevad ja tajuvad palju rohkem, kui me, täiskasvanud, oskame arvatagi. Kuigi laps ise vägivallatsemist pealt ei näekski, võivad kodus valitseval hirmu tekitaval ja agressiivsel õhkkonnal olla kaugemale ulatuvad tagajärjed. Vägivalla abil probleemide lahendamise mudelil on kalduvus kanduda üle ühelt sugupõlvelt teisele. Juba seepärast on tähtis peatada pidev vägivalla kasutamine. Ka vanuritel ja liikumispuudega inimestel on alati õigus inimväärsele ja turvalisele elule.

Vägivald või hirm selle ees nõrgendab sageli võimet tegutseda. Abi palumine võib olla raske ja vägivalla olemasolu võidakse eitada. See aga takistab kõikide osaliste jaoks abi saamist. Abi otsimine on tähtis esmasamm vägivallast vabanemiseks. Sa ei ole üksi – lähisuhtevägivald võib puudutada keda tahes ning see ei küsi vanust, sugu, seksuaalset suundumust, kultuuri või majanduslikku seisundit. Iseenesest lõpeb vägivald väga harva, vastupidi, see kipub jätkuma ja aja jooksul pahenema.

Vägivald ei ole perekonna siseasi, see on kuritegu. Politsei ülesanne on lahendada ja ennetada kuritegusid. Kriminaalmenetluses tegutseb politsei erapooletult ja püüab aidata osalistel pidevat vägivallatsemist lõpetada. Ametiisikute ja abi pakkuvate organisatsioonide ühine eesmärk ja ülesanne on aidata inimesi rasketest elusituatsioonidest välja tulemisel.

Ära jää üks!

Järgnevalt loetelust leiad üleriigilisi vägivalda osapooltele abi ja toetust pakkuvaid teenuseid. Abi on saada ka paaridele ja peredele ühiselt. Teenus on konfidentsiaalne ja tasuta. Teenuseid võib saada ka anonüümselt. Lõpuks on koondteave sinu elukoha piirkonna teenuste kohta, kust on võimalik abi saada. **Kui sa oled vahetus hädaohus, helista hädaabinumbril 112.** Politsei kontaktandmed, juhtnõore ja teavet kuriteo osapooltele ning elektroonilise kuriteoteate leiad politsei veebilehel www.poliisi.fi.

- Nollalinja ehk Nulltolerants lähisuhtevägivalda ja naiste vastu suunatud vägivalda suhtes aitab soome, rootsi ja inglise keeles ning tõlgi vahendusel ka araabia, dari, farsi, somaali, sorani ja vene keeles ööpäevaringselt numbril 080 005 005. Nollalinjal on ka chat-teenus aadressil www.nollalinja.fi. Nollalinja aitab ka vägivallatsemise all kannatanute omakseid
- MIELI ry Kriisitelefoni, helistada võib ööpäevaringselt soome keeles numbril 09 2525 0111. Teenust on võimalik saada ka rootsi, inglise ja araabia keeles. Lisateave: www.mieli.fi
- Turvakodust saad abi ja sinna võib helistada alati, kui keegi sinu lähedastest on vägivaldne või ähvardav. Turvakodud teenindavad ööpäevaringselt. Esma- ja turvakodude liit pakub ka mittestatsionaarseid teenuseid vägivaldale või selle ohtu kogenud või seda kartvatele inimestele, paaridele ning vägivalda mõju alla sattunud või seda üle elanud lastele. Lisateave: www.nettiturvakoti.fi
- Valveteenus kuriteoohvritele Rikosuhripäivystys (RIKU) pakub vestlusabi ja annab praktilist nõu kriminaalmenetlusega seotud küsimustes kuriteo ohvritele, nende omastele ja kriminaalasjas tunnistajatele. Ohvril on võimalus saada kriminaalmenetluse eri faasides enda jaoks ka isiklik tugiisik. Peale valvenumbril 116 006 on võimalik saada RIKUst ka juristi telefonikonsultatsiooni, chat-teenust ning eritugiteenust inimkaubanduse ohvritele. Lisateave: www.riku.fi
- Naisten Linja ehk Naiste Liini teenused on mõeldud vägivaldale kogenud naistele ja tüdrukutele ning nende lähedastele. Digitaalse vägivalda ja veebikeskkonnas toimuva häirimise puhul aitab Turv@verkko telefon ja chat, lisateave: www.naistenlinja.fi
- Miessakit ry pakub abi nii vägivaldale kogenud kui ka ise seda kasutanud meestele. Organisatsioon pakub abi ka abielulahutustega seotud probleemides. Teenuseid pakutakse ka telefonitsi ja veebikohtumistel, www.miessakit.fi
- Miehen Linja ehk Meeste Liin on mõeldud Soome elama asunud meestele, kes on kasutanud või kardavad kasutada vägivaldale lähisuhtes, www.lyomatonlinja.fi/fi/toiminta/palvelut/miehen-linja
- Naisi nende vägivaldsuse või selle kartusega seotud küsimustes aitab Maria Akatemia, www.mariaakatemia.fi
- Lahutusejärgse tagakiusamise osapooltele pakub abi Tugikeskus Varjo, www.varjosta.fi
- Vanuritele suunatud abiteenuseid pakub Suvanto ry, www.suvantory.fi, telefon 050 577 0218
- Monika-Naiset liitto ry pakub mitmekeelseid tugiteenuseid immigrantidest naistele Kriisikeskus Monikas ja Turvakodu Monas, www.monikanaiset.fi
- Loisto Settlementi SOPU-työ teeb abistavat tööd auvägivaldale või selle ohuga seotud juhtudel, www.soputila.fi
- Kohalikel omavalitsustel on kohustus pakkuda sotsiaalteenuseid mitmesugustes kriitilistes eluolukordades, nt lähisuhtevägivaldast tingitud abivajaduse juhtudel. Alkoholi-, uimasti- ja muude sõltuvusprobleemide korral võib võtta ühendust oma elukohajärgse A-kliinikuga. A-kliinikust saavad abi ka sõltlase omaksed. Lisateave: www.paihdelinkki.fi. Psüühiliste probleemidega seotud küsimustes võib võtta ühendust oma lähima tervisekeskusega. Lisateave: <https://www.mielenterveystalo.fi/>

Hädaabi tekstisõnumi võib saata registreeritud telefoninumbrilt: <https://112.fi/hatatekstiviesti>

Turvaplaani abil on võimalik ähvardavateks olukordadeks juba eelnevalt valmistuda: <https://nettiturvakoti.fi/nain-haet-apua/turvasuunnitelmat/>

Politsei võib määrata ajutise lähenemiskeelu: <https://poliisi.fi/en/restraining-order>

Tõsise paarisuhtevägivalda ohvrite aitamiseks on kümnetes piirkondades kasutusel MARAK-meetod, mis koondab kõik piirkondlikud ohvri aitamiseks töötavad ametkonnad ja organisatsioonid kokku ja koordineerib ohvrile antavat abi ja toetust. Lisateave: www.thl.fi/marak

Mõnedel puhkudel on võimalik lähisuhtevägivaldaga seotud kuritegusid lahendada lepitusmenetluse käigus: <https://poliisi.fi/en/mediation>